SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 224. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 24, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛИСТОПАДА 1993. Ч. 224. РІК C.

В. ЧОРНОВІЛ ВІДМОВИВСЯ ВІД УЧАСТИ У СЕСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

В. Чорновіл

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 19-го листопада, виступаючи на пресовій конференції голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл заявив: „Я не буду учасником фарсу у Верховній Раді".

Приводом для відмови лідера НРУ у пленарному засіданні сесії Верховної Ради України стало ухвалення закону про вибори, який, за словами Чорновола, нічим не різниться від старого комуністичного закону, при якому партії позбавлені будь-якої ролі у виборах.

„Нова Верховна Рада зно ву буде недієздатною, нестійкою і недовгочасною", — передбачає голова Руху. Він вважає, що вибори за мажоритарною системою збережуть „анархічну вольницю нікому непідзвітних депутатів" і що з нової виборчої системи скористає насамперед колишня комуністична номенклятура і пов'язані з нею мафіозні структури.

„Оскільки номенклятурна більшість перед відходом з Верховної Ради поспішає схвалювати реакційні закони і такі ж кадрові призначення, роблячи демократичну меншість своєрідною заручницею і співвідповідачкою за свої дії, закликаю інших депутатів-демократів відмовитися від участи в сесійних засіданнях або здійснювати ідею паралельних засідань Народної Ради", — сказав В. Чорновіл.

Л. Кравчук обороняє без'ядерний статус в майбутньому

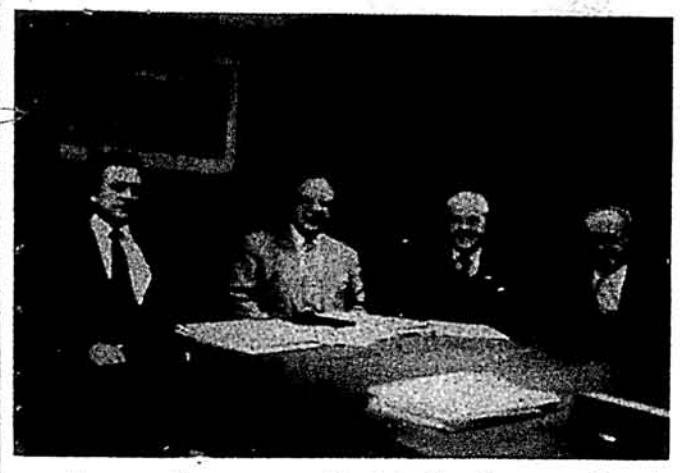
Київ (УНІАР). — Тут у неділю, 21-го листопада, Президент України Леонід Кравчук, коментуючи ратифікацію Верховною Радою угоди Старт-1 про редукцію стратегічних наступальних озброєнь і Лісбонського протоколу про нерозповсюдження такої зброї, заявив, що він неухильно дотримується політичної і стратегічної лінії щодо набуття Україною у майбутньому статусу без'ядерної держави. Всі дії Президента і Уряду, за словами Кравчука, підпорядкувалися саме цій меті перед ратифікацією угоди. На розгляд Верховної Ради представлено весь комплекс проблем, пов'язаних з ратифікацією угоди Старт-1 та з приєднанням України до угоди про нерозповсюдження ядерної зброї. У пакеті міститься глибока всебічна аналіза військово-політичних, економічних, технічних, екологічних і соціальних наслідків курсу України на ядерне роззброєння.

Верховна Рада визнала за доцільне ратифікувати договір Старт-1 і Лісбонський протокол з певними застереженнями. Однією з головних причин такого підходу стало те, що міжнародна громадськість не врахувала складність та специфічність української ситуації та не виявила активности і бажання взаємодіяти з Україною під час підготови до ратифікації Старт-1.

Світова громадськість на ратифікацію з застереженнями відгукнулася неоднозначно, однак Президент Кравчук вважає, що документ містить у собі важливі конструктивні моменти, які дозволяють просувати вперед процес ядерного роззброєння. Позитивним назвав Президент Кравчук і те, що Верховна Рада України закликала всі ядерні держави розпочати редукцію і своїх ядерних арсеналів. Президент і Уряд України продовжують працювати над проблемою ядерного роззброєння і набуття Україною статусу без'ядерної держави. Президент висловив надію, що ЗСА, Росія, Франція і Великобританія співпрацюватимуть з Україною у цій надзвичайно складній і важливій справі.

Тим часом російська сторона зчинила галас у пресі, що, мовляв, українці „порушили зобов'язання", бо український парлямент відмовився ратифікувати 5-ий пункт Лісбонського протоколу про непоширення ядерної зброї. Міністер закордонних справ Росії Андрей Козирєв заявив кореспондентам, що Україна фактично проголосила себе ядерною державою і, на його думку, це приведе „до глибоких потрясінь у всій системі міжнародних відносин". Деякі політичні коментатори передбачають, що Кремль знову розпочне економічний тиск на Україну і припинить постачання газу і нафти, посилаючись на нездатність України розплатитися з боргами. Газета „Ізвєстія" наводить слова неназваного працівника Міністерства закордонних справ Росії, який сказав: „Вирішення всіх складних питань у наших взаєминах буде залежати від позиції Києва щодо ядерної зброї і Чорноморської фльоти, від готовности українців виконати досягнуті раніше домовленості. В цьому сенсі останнє рішення парляменту України навряд чи позитивно вплине на російсько-українські відносини".

Контрольна Комісія перевела перевірку праці УНС

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу перевела в тижні від 15-го листопада ц.р. свою піврічну перевірку майна і активности УНСоюзу. У контролі в Головній Канцелярії і на Союзівці взяли участь (фото вгорі) головні контролери (зліва): Анатолій Дорошенко, Василь Пастушок, голова, Василь Дідюк і Степан Гавриш. Свою відсутність оправдав Тарас Шмагала. Свій звіт опублікує комісія у формі ствердження і звернення.

ПАРЛЯМЕНТ ПАР ЗАСІДАЄ ОСТАННІЙ РАЗ

Йоганнесбург. — В понеділок, 22-го листопада, президент Фредерік де Клерк відкрив останню сесію парляменту Південно-Африканської Республіки, в якому переважають представники білого населення. Депутати обговорюють проєкт угоди між урядом і Африканським національним конгресом, яка, в разі її прийняття, має замінити конституцію до часу нових парляментарних виборів.

Запропоновані де Клерком зміни в законодавстві викликають протест з боку більшости білого населення ПАР, яке побоюється, що з приходом до влади уряду чорної більшости права білих громадян буде обмежено, як це вже сталося в Зімбабве. Лідери білих партій і громадських рухів вимагають негайної резиґнації президента, який „зрадив їхні інтереси".

У своєму виступі на сесії де Клерк підкреслив, що нові закони покликані припинити надмірний вплив державних структур у всіх ділянках суспільного життя. Відповідаючи йому, лідер опозиційної Консервативної партії Ферді Гарценберг заявив, що всі запевнення президента „не варті ламаного гроша, бо Африканський національний конгрес, прийшовши до влади, разом з Комуністичною партією ПАР перепише теперішню конституцію і, користуючись більшістю в парляменті, затвердить закони, котрі будуть вигідні тільки для чорних". Ф. Гарценберг сказав, що його партія зробить все, щоб не допустити до влади чорних навіть якщо для цього треба буде виступити зі зброєю в руках.

Президент де Клерк відкинув ці звинувачення і ствердив, що він підписав найбільш правильну угоду з усіх можливих, яка дозволить країні вийти з політичного „глухого кута".

Остання сесія парляменту ПАР триватиме три тижні.

ДЕМОКРАТИ Є ПОПУЛЯРНІ СЕРЕД НАРОДУ

Київ (УНІАР). — Тут 22-го листопада опубліковано дані Дослідно-Навчального Центру „Демократичні Ініціятиви". За останніми дослідженнями найбільшу популярність минулого тижня мала Демократична Партія України — 14.3 відсотка. Народний Рух України має — 8.4 відс. На третьому місці Комуністична Партія — 4.1 відс., на четвертому — Партія Зелених України — 4 відс., далі Українська Республіканська Партія, популярність якої склала 3.2 відсотка.

Голова УРП Михайло Горинь повідомив, що передвиборча програма республіканців буде оприлюднена після конференції УРП, запляновані на 27-го листопада.

Депутат Лариса Скорик, яка очолює Всенародний Рух України так визначала передвиборчу програму своєї організації: „Ми завжди стояли на становищі України, як незалежної европейської держави. Ясна річ, з проведенням таких реформ, які були б здійснені. Близька мета партії — щоб до влади прийшли люди державотворчі. Ми підтримуватимемо на виборах усіх, хто стоїть на державотворчих засадах, думає про розбудову України, а не власні розрахунки, за виключенням представників партій імперсько-комуністичного спрямування".

Сільськогосподарська програма ВНРУ співпадає з програмою, розробленою за розпорядженням Президента України. Л. Скорик зазначила, що в економіці дійсних кроків непомітно не лише з об'єктивних причин, але й „тому, що в Україні є сили, і в самих високих владних структурах, які не бажають існування України як держави". За словами Л. Скорик, ці сили блокують усі практичні кроки в напрямі до реформ. Тому, за словами Скорик, „ВНРУ можна вважати найбільш центристською організацією в суспільстві, реалістичною, чітко наставленою на державне будівництво". Однак ВНРУ не буде блокуватися з НРУ, очолюваним В. Чорноволом. Рухівці також називають себе центристами.

Виступ Президента України Леоніда Кравчука на сесії Верховної Ради із закликом орієнтуватися на центристські сили продовжують обговорювати в політичних колах. Секретар ЦК КПУ і народний депутат Євген Мармазов у розмові з кореспондентом УНІАН заявив, що саме Комуністична Партія сьогодні стоїть на центристських позиціях. Вона — за побудову незалежної держави, але шляхом соціялістичного вибору. Тому члени КПУ майже цілком підтримують Президента Кравчука.

Сенат проголосував за НАФТА

Вашінґтон. — В суботу, 20-го листопада, Сенат 61 голосами проти 38 схвалив договір про вільну торгівлю у Північній Америці (НАФТА).

Процедура голосування відбувалася зовсім не так, як у середу в Палаті Репрезентантів, де точилися багатогодинні і дуже гострі суперечки. Однак як у Палаті Репрезентантів, так і в Сенаті республіканці, котрі підтримали НАФТА, було більше, ніж демократів: з 61 сенатора за договір вислови лося 34 республіканці і 27 демократів, проти проголосувало 28 демократів і 10 республіканців.

Спостерігачі звертають увагу на химерні сполучення під час голосування: за були лідери протилежних фракцій — демократ Джорджж Мічелл і республіканець Боб Дол, а проти голосували ліва радикалка Керол Мослі Брон і консерватист Джессі Гелмс.

Договір НАФТА почне здійснюватися від 1-го січня 1994 року, однак мине ще 15 років, перш ніж будуть скасовані всі митні перепони, котрі розділяють Канаду, З'єднані Стейти і Мехіко.

В Україні

КИЇВ. — Тут відбулася пресова конференція наймолодшого в світі фотографа Насті Федоренко, присвячена її персональній виставці у Комітеті Захисту Миру. Шестирічну Н. Федоренко прийнято до Спілки Художників України. Живе і навчається дівчинка у першій клясі донецької спеціяльної школи для обдарованих дітей, спозорами якої є Ліберальна Партія України та донецька фірма „Інтербизнес". Настя з виставкою своїх фотографій вже побувала в Німеччині, Банґладеші, Китаї та ЗСА. „Фотографія допомагає знайомитися з цікавими людьми, — сказала Настя. — Я дружу із Сергієм Бубкою, Володимиром Пресняковим, Михайлом Муромовим, Михайлом Шемякіним". На запитання кореспондента УНІАН, про що вона мріє, дівчинка відповіла, що хоче мати собаку і жити в такому палаці, як Маріїнський.

ДОНЕЦЬКЕ. — Тут на летовищі митники затримали громадянина Грузії, який намагався ввезти в Україну 39 приладів електрошоку у вигляді пістолів. Ці пістолі становлять серйозну небезпеку для життя людини. Покищо їх широко не застосовується у світі. Це перший зареєстрований випадок ввезення в Україну великого числа такої зброї. Митники вважають це „тенденцією до переходу від газової зброї до потужнішої".

СЕВАСТОПІЛЬ. — „Критичним" назвав стан з постачанням газу Севастополю представник Президента України в місті Іван Єрмаков. Він сказав, що тепло не забезпечено майже 50 відсотків будинків і припинено постачання газу майже на всі підприємства. Така ситуація склалася тому, що Республіка Крим заборгувала за газ 18 біл. карбованців і їй закрили газовий кран. І. Єрмаков звернувся телеграмою до Президента України Леоніда Кравчука та виконуючого обов'язки прем'єр-міністра Юхима Звягільського з проханням допомогти севастопольцям.

СТВОРЕНО СПОРТОВУ КОМІСІЮ ПРИ СКУ

Торонто. — У суботу, 6-го листопада, відбулися тут основуючі збори Спортової комісії СКУ. Комісія була покликана на прохання міністра Валерія Борзова, президента Національного Олімпійського Комітету України, і створена на підставі Олімпійської комісії СКВУ.

У нарадах комісії взяли участь 33 делегати — з Канади, ЗСА, Европи і Австралії. В склад вибраної Управи увійшли: Всеволод Соколик — голова, Евстахій Габа — представник Канади, Лариса Темпл — представниця ЗСА, Володимир Панчук — представник Европи, Михайло Моравський — представник Австралії, Тарас Татарин — представник неолімпійських видів спорту. Склад комісії має бути відповідно доповнений.

Комісія уповноважена працювати на п'ять років від конґресу СКВУ до наступного конґресу СКУ. Голова комісії є представником до СКУ. Представника Національного Олімпійського Комітету України визначає НОК. Структура комісії включає реґіональні осередки української діяспори.

На основі нарад і дискусій делегати узгіднили проєкт підтримки Національного Олімпійського Комітету України та його складових і споріднених частин. У спеціяльних випадках комісія може оформити тимчасові комітети, які створюються у містах, де будуть відбуватися міжнародні ігри — Олімпіяда, Універсіяда тощо. Представники реґіональних осередків мають право самостійно організувати підкомісії для проведення заходів в ділянці спорту. Їх діяльність починається заздалегідь і припиняється після закінчення відповідних спортових змагань. На терені ЗСА і Канади діяльність комісії буде пов'язана і координована з проводом Української Спортової Централі Америки і Канади.

Напрямні діяльности включають: координація дій в розбудові українсько-

(Закінчення на стор. 4)

РЕД. І. КОШЕЛІВЕЦЬ В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь Івана Кошелівця, літературознавця і дослідника, колишнього редактора журналу „Сучасність", на тему „Літературні процеси в сучасній Україні". Доповідь відбудеться у суботу, 27-го листопада, о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта аве. між 9—10-ою вул. в Ню Йорку.

Відбудеться конференція з нагоди 30-ліття „Українського Історика"

Ню Йорк (УІТ, О.Д.). — Тут в неділю, 5-го грудня ц.р., о год. 1-ій по полудні відбудеться у приміщенні УВАН наукова конференція з нагоди 30-ліття наукового журналу-офіціозу Українського Історичного Товариства, „Український Історик", спонзорована Академічним комітетом при співпраці українських наукових установ в діяспорі й Україні.

„Український Історик" продовж 30-ох років боронив українську історичну правду, промовуючи й фальшовану представниками совєтської науки, та репрезентував на українських і чужинецьких форумах світлі академічні традиції львівської й київської історичної школи Михайла Грушевського. Під сучасну пору „Український Історик" має безпосередній вплив на відродження української національної історіографії.

Академічний комітет запрошує до участи в науковій конференції українське громадянство. Привіти на ювілейну наукову конференцію можна надсилати на таку адресу: Thirtieth Anniversary of "Ukrains'kyi Istoryk", c/o The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., 206 West 100St. New York, NY 10025.

Відбудеться завершення Року розбудови УМ

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. К.). — У неділю, 5-го грудня, відбудеться в Ню Йорку в готелі Валдорф-Асторія, Лексінґтон авеню і 50-та вул., святкове завершення Року розбудови Українського Музею.

З того приводу організатори імпрези відвідали редакцію „Свободи", щоб поінформувати про свої пляни та подати його деталі.

Лідія Гайдучок і Тетяна Тершаковець є відповідальними за переведення святочного полуденку та за його програму, яку підготовлюють вже від довшого часу при допомозі імпрезового комітету УМ в особах (крім вище поданих) Марії Томоруг, Христини Шох, Оксани Тритяк, Олі Ставничої, Лідії Білоус і Лідії Роговської. Розуміється, у підготову включені також постійні працівники УМ, директорка Марія Шуст і Дарія Байко.

У редакції „Свободи" (зліва): Т. Тершаковець, інж. Н. Голинський і Л. Гайдучок.

Як інформують організатори, святочний полуденок має особливе значення тим, що у цей спосіб закінчується Рік розбудови УМ, на яку заплянованo до кінця року здобути 1 і ½ мільйона долярів, а один мільйон вже осягнуто до кінця жовтня.

Завдяки жертвенності наших відомих громадян, а це Марії і Юліяна Бачинського та Анни і Володимира Раків, увесь дохід із плянованого полуденку буде віданий на фонд розбудови Музею тому, що вони стали спонзорами імпрези.

У цьому святочному завершенні довгої збіркової кампанії в 1993 році почесним гостем УМ буде міністер культури України Іван Дзюба, який приїжджає в тій цілі, щоб виголосити доповідь.

Програма буде також збагачена музичною частиною, в якій приобіцяли взяти участь Наталія Хома, випускниця Львівської та Московської консерваторій, лявреатка світової

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ДЛЯ БАГАТЬОХ американських пасажирів День Подяки буде зіпсований тією обставиною, що триває страйк допоміжних служб летунської компанії Амерікен Ейрлайнс — диспетчерів, вантажників, слюсарів, до яких приєдналися стюардеси. Профспілки вирішили страйкувати після того, як керівництво компанії прийняло рішення зменшити кількість працюючих, щоб для решти спеціялістів збільшити платню на 35 відсотків продовж найближчих чотирьох років. Профспілки вимагали 16-відсоткової підвишки до липня 1995 року. Страйк охоплює 40 летовищ З'єднаних Стейтів. Компанія Амерікен Ейрлайнс, як відомо, займає провідне місце на ринку летунських перевезень в країні. Її повітряні лінії зв'язують понад 250 американських міст, а також ЗСА з іншими країнами.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ здійснила в ряді міст країни акцію проти екстремістів з числа курдських імігрантів. В Парижі, Ліоні, Марселі, Страсбурзі і Руані заарештовано понад 60 активних членів Курдської робітничої партії, яка протягом останніх років веде збройну боротьбу з турецькою державою. Французькі служби безпеки дістали інформацію, що курди на кінець листопада плянували низку терористичних акцій. У Франції тепер замешкує 400,000 вихідців з Туреччини. Курдські екстремісти, добуваючи фонди для фінансування бойових дій в Туреччині, обкладають імігрантів так званим революційним податком. Крім цієї форми рекету, курди постійно нападають на турецькі представництва і фірми у Франції.

В СУБОТУ, 20-ГО ЛИСТОПАДА, закінчилася чинність введеного на два місяці надзвичайного стану в грузинській столиці. Спеціяльна парляментарна комісія запропонувала керівникові Грузії Едуардові Шеварднадзеві продовжити цей стан ще на два місяці. Парлямент на цей час припинить свою діяльність, однак факти свідчать, що ситуація в республіці стала ще гіршою, ніж до запровадження надзвичайного стану. На засіданні кабінету міністрів Е. Шеварднадзе заявив, що „через безвідповідальність багатьох урядовців не вдалося навіть забезпечити нормальну доставу хліба для населення".

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до понеділка, 22-го листопада, 16,473 чеків-датків, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

416,812.90

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to "Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Передплата на рік $ 40.00, на півроку —$22.00 на 3 місяці—$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси—$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Подяки

З-посеред десяти світських, так званих леґальних свят, найкращим і найбільш святкованим є День Подяки, щорічно четвертого четверга листопада. Традиція цього свята сягає ген до початку XVII сторіччя, коли перші іміґранти з Европи дякували Господеві, що дозволив їм щасливо пережити дуже важку зиму. Ясно, що сьогодні ніхто з американців не тямить уже ґенези Дня Подяки, але те святкування прийнялося і закорінилося, бо воно людське і справедливе: все добро, як і все лихо настає з Волі Господньої, — з лихом треба миритися і терпеливо перетерпіти — за добро треба Господеві дякувати. Найстарші філософи задумувалися над питанням: що є найкраще в житті і відповідали: саме життя. За саме життя треба дякувати, бо в усіх народів світу існує звичай вітати один одного привітом „Доброго здоров'я", або „Добридень" та бажати один одному довгого здорового життя. Бо у здоровому тілі — здорова душа і ті прикмети є джерелом того, до чого змигає і чого прагне кожна людина: щастя.

День Подяки дуже популярний в Америці, — поза Америкою крім Канади, його не знають. Він став родинним святом і в цьому відношенні найбільш нагадує Святий Вечір під Різдво Христове: вся родина збирається за святковим столом, запрошуючи ще самітних приятелів. Уся родина збирається щороку в День Подяки за столом, на якому обов'язково мусить бути індик: це така глибока традиція, що американці називають День Подяки „святом індика". Чомусь-то в Америці саме індик став символом багатства, — бідний не може дозволити собі на такий люксус, а в Дні Подяки дякується Господеві в першу чергу за дві речі „здоров'я і добробут." Нічого вдіяти: Америка — це країна бизнесу, все тут діється під кутом зору — бизнесу, матеріяльної вартости. Це не значить, що в Америці немає цінностів культури, але пересічна смертна людина має на думці і на язиці найперше — доляр.

Усі американські громадяни, без уваги на расу, національність і віровизнання, прийняли День Подяки і щорічно відзначають його. Але не всі мають ментальність людини, яка на перше місце ставить матеріяльне добро. Не мали тієї ментальности ті основоположники Дня Подяки з початків XVII сторіччя і не маємо ми, українці. Не забулося, як постала українська громада в Америці. Це ж були бідні заробітчани, вербовані в Галичині аґентами американського вуґільного басейну у Пенсильванії. Згодом прибули сюди іміґранти після Першої світової війни, а масово нахлинула сюди хвиля біженців, прогнана з рідної землі Другою світовою війною. І з отих бідних і скромних початків розрослася українська громада у найчисленнішу заморську українську колонію — з церквами, Народними Домами, науковими, економічними і добродійними установами, з професіоналами різних звань, з власним національним обличчям, з власною політичною думкою. Є за що дякувати Господеві з перспективи поверх одного сторіччя.

І маємо ми, американські українці, за що дякувати Господеві. Це велика ласка Господня, що дозволила нам дожити чуда воскресення державности України. Ось за кілька днів відзначатимемо другі роковини всенародного референдуму, в якому 30 мільйонів людей голосували „за" державність України. Не все воно в Україні найкраще і найвеселіше. Але ж сам факт відродження державної України — радісне і веселе чудо. І воно не прийшло „само від себе", воно сталося з волі Господньої і за це належить Господеві подяка.

Індик не повинен бути центром відзначування Дня Подяки. Дух таки перевищує матерію. Поклонімся у цьогорічному Дні Подяки тим духовим цінностям, що їх створила українська діяспора в Америці і дякуймо Богові за все.

УРЯД ПОЛЬЩІ ЦИМИ днями прийняв рішення про зменшення державних субсидій для енерґетичного комплексу. У зв'язку з цим ціни на природний газ збільшаться на 5 відсотків, електрику — на 10 відсотків, на гарячу воду — на 15 відсотків. Значно дорожчим стане центральне огрівання.

Олександер Серафин

АСПЕКТИ ЗМІН В УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ

I

Заки буде мова про деякі аспекти змін в економіці України, треба дещо сказати про економіку України в складі Союзу, взагалі.

Економіка України в складі колишнього СССР формувалася без урахування об'єктивних потреб та інтересів її народу. Держава, яка за своїми природними ресурсами, науковим та економічним потенціялом, дорівнює великим европейським державам, протягом десятків років вимушена була розвиватися і використовувати свої власні можливості на потребу загальносоюзним інтересам. Перебуваючи у складі СССР і маючи 2.7 відс. від загальної території колишнього Союзу, Україна давала майже 17 відс. валового суспільного прибутку та національного доходу Союзу. Також виробляла біля 18 відс. промислової та понад 22 відс. сільськогосподарської продукції, а мала лише 16 відс. основних виробничих фондів і отримувала 18 відс. від загальносоюзного прибутку. Це надало промисловості України дещо специфічного характеру. Вона розвивалася як паливно-енерґетична, металюргійна та машинобудівельна база колишнього Союзу. Продукція важкої промисловости складала дві-треті загального обсягу промислової продукції.

„Гомо совєтікус"

Комуністична система створила специфічний тип людини — „гомо совєтікус" Це характеристика громадянина колишнього СССР і його східньоевропейських сателітів. Це твір покірної людини, продукт від 40 до 70 років центрального правління. Протягом цього часу, „гомо совєтікус" проникнув почуттям безсильности над майбутнім життям. Він стояв у довгих чергах, щоб щось купити у крамниці, яка стала порожньою. Він сам знищив цю крамницю, а тепер чекає на нових власників, щоб щось зробили з тим, чого попередники не могли.

Так про нього пишуть західні журналісти — не конечно соціологи. Вони описують його поведінку і реакцію у різних обставинах життя. Хоча у колишніх сателітних державах Східньої Европи майже всі зовнішні символи совєтської імперії скасували, але ще далі стараються викорінити психологічну спадщину. Політичні репресії, цензуру й імперську поведінку було легше зліквідувати як цього загально сподівалися. Революція духу ще продовжується і відповідно зі загальною думкою продовжуватиметься аж доки не виросте нове покоління. Підсвідомі сліди ще існують у всіх верствах суспільства, навіть у завзятих ворогів давньої системи.

Держава була колись ворогом народу і її треба було обманювати, де тільки можна. Багато східніх европейців ще не перестало думати, що „вони" є тепер „ми", що державна власність є наша, а не ворожа.

Ментальність старого соціялістичного виду також сягає глибоко в адміністрацію державних підприємств і урядових бюрократій. Більшість з них ще далі затруднює давніх працівників, які призвичаєні до директив настоятелів. Головний економіст Дрезденського банку Е. М. Ліпп каже: „Треба починати від Адама і Еви", коли він говорить про ведення промислового діла в колишньому СССР.

Наслідки змін

Розпад комуністичного режиму в Східній Европі залишив по собі порожнечу з почуттям, що бракує чогось більшого, чогось з глибшими цінностями. І народ шукає за чимсь іншим ніж комунізм чи капіталізм. Громадяни невдоволені викоріненням минулого і масовим введенням західньоевропейського капіталізму, який для них ще незрозумілий.

Найбільше непокоїть громадян Східньої Европи можливість втратити працю, позбутися охорони і купівельної спроможности. Їх турбує питання: чому не поєднати найкращі прикмети Сходу із Заходом? Громадяни бачать, що нестійкість заступає солідарність і непохитне передрікання. Легше було руйнувати ніж змішувати старе з новим.

Давня система Східньої Европи і західній капіталізм — економічно і політично несумісні. Наслідки стають наявними. Постають нові течії — виразно націоналістичні (Німеччина) і туга за комунізмом (Росія). Надходить тривога і певна доза несподіванок із шорстким родом ринкової економіки. Громадяни шукають за „капіталізмом з серцем", щоб він краще промовляв до їхнього наставлення.

Закінчення буде.

Владика Василь Лостен

Католики першої кляси, горді, що є українцями!

Завоювання релігійної свободи в Україні та всі інші події, які розвинулися від часу святкувань Тисячоліття Хрищення України надали українцям-католикам нове почуття власної вартости і свого значення у Вселенській Церкві. Але нам треба одночасно плекати почуття відповідальности та виконувати обов'язки, які доручає нам Господь.

Згідно з наукою Католицької Церкви, яка була наново проголошена під час Другого Ватиканського Собору, кожна окрема Помісна Церква у віросповіданні католицької громади є рівноправна у гідності і повазі у відношенні до всіх інших Церков. Ця рівноправність віддзеркалена у законодавстві Католицької Церкви — Західньої Церкви, як рівно ж Східніх Церков. Це прийнято на всіх рівнях. З приємністю можу свідчити, що в ЗСА, у спільноті Національної конференції католицьких єпископів, ніколи не почувався я другорядним католиком: я брат між братами. Недавно Папа Іван Павло II прийняв мене, українського католицького Єпископа, з пошаною і повагою, у своїй літній резиденції в Кастельґандольфо. Поблагословськи, як християни, ми повинні підтверджувати, що нема „другорядної кляси" у Божому царстві.

Тепер існують численні труднощі в Україні, різнорідні труднощі у кожній верстві суспільства. Церква при цьому не вийняток. Багато людей особливо стурбовані справами Мукачівської епархії у відношенні до Церкви в Україні. Перебував я кілька разів на Закарпатті від 1988 року, де брав активну участь в намаганнях закріпити нормальне церковне життя. Причинився також до успішного повернення нашій Греко-Католицькій Церкві собору св. Духа в Ужгороді, а також до здобуття відповідної резиденції для Владики в Ужгороді.

Католицька Церква не створила етнічного напруження серед населення Закарпаття (більшість якого вважає себе українцями). Це напруження наросло століттями і було спричинене сусідніми країнами, які намагалися поневолити закарпатські землі, а також тим, що суспільство, яке пізно звільнилося з кріпацтва, не було рішене як найкраще удосконалювати свою культуру, економіку та суспільство. Однак, я певний, що розсудливість переможе і що Закарпаття надалі шукатиме і ділитиме спільну долю України в церковних та всіх інших ділянках життя.

Подібні міркування відносяться до нашої пастирської праці в нашій Церкві в інших частинах України. Ціль кристальна: там, де знаходяться українці-католики, наша Церква повинна їм служити. Це правильно по цілому світі, і тим більш правдиво в рідній Україні! І, властиво, наша Церква того дотримується в Україні всіма доступними способами, залежно від того, чи дозволяє на це відповідна кількість священиків та кількість релігійних матеріялів. Очевидно, що є вірні в багатьох місцях, що прагнуть мати свої парохії і своїх священиків, і ми хочемо задовільнити їхні бажання.

Чому в деяких околицях України було можливо римо-католикам зорганізуватися у скорішому часі? Тому що історично вони існували в тих околицях постійно. Наша Церква в Україні була знищена російськими царями ще на початку XIX століття, тоді, коли Римо-Католицька мала змогу діяти, хоч обмежено. Так що коли в 1990 році проголошено свободу релігії, дані частини України вже були приготовані на Римо-Католицьку Церкву; були чинні парафії та існувало парафіяльне майно. Але несправедливо обвинувачувати Апостольську Столицю за те, що забороняли нам російські царі, особливо тому, що Апостольський Престіл сильно виступав проти переслідування Церкви.

Сьогодні по всій Східній Европі спостерігаємо багато випадків суспільного напруження — в тому числі і домагання деяких держав на території сусіда. Апостольська Столиця визнала Україну і ні в якій мірі не підтримує чужих намагань загарбати її території. На жаль, не всі зусилля Апостольської Столиці увінчуються успіхами, як бачимо, через жахливі війни, хоч би лише цього століття.

Турботи Церкви — це турботи всіх вірних, і справедливо, і належно, щоб наші українці-католики в Америці віддано цікавилися життям і працею Церкви в Україні. В контексті послідовної підтримки, питання та критика мають своє відповідне місце. Але критика все більш ефективна, як вона побудована на повно-

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Р. Рибак

АЛОЕ ВЕРА — ЛІК І КОМЕРЦІЯ

Історично лікарські рослини бувають багаті на леґенди, факти, знання і романтику, ну і добрий бизнес. Про деякі з них вдається простежити через біблію до часу, коли існував рай на землі. Ось алое (Rquilari Agalloche) називають „райським деревом" або „паростком раю", бо вважають, що це єдине дерево, яке з раю успадкував людський рід. Коло 200 видів алое, що належать до роду лілійних, ростуть у Африці, Европі, Азії та Америці. Своїм зовнішнім виглядом вони нагадують кактуси, однак це багатолітні соковиті рослини. З них тільки одна рослина, а саме „алое вера" (Aloe Barba den sis), себто „правдиве алое", вважається найкращим лікувальним середником, який світ знав більш як три тисячі років тому...

У старинному Єгипті і Греції жінки вживали алое желятину (густий сік з нутра рослини), щоб покращувати вигляд обличчя, діставати оксамитно блискучу шкіру і мерехтливе волосся. Це, мабуть, підтримує погляд, чому Клеопатра зуміла втримувати свою красу, якою приманила римських вождів... Виглядає, однак, що популярність і слава алое вера все ж таки скривається у містерії чародійности ліку. Мехіканці, наприклад, переконані, що вона стримує лисіння на голові і підтримує здорове буйне волосся. Гавайці з роздавленої рослини роблять пасту, яка присмирює артритичні болі, заспокоює прикрість соняшного опалення шкіри і охороняє її перед піхурами та лущенням.

Енциклопедія природної медицини подає, що є коло 120 різних видів алое, які вживають як середник на прочищення шлунку. На жаль, ні один з них не є найкращим у практиці, бо викликає сильне подразнення. Вживаючи алое, можна запобігти творенню каменів у нирках, а під час гострих атак зменшити їхню величину.

Медичні наукові дослідження не іґнорують лікувальної сили алое вера, а від часу винайдення електронічного мікроскопа підтвердили, що воно є найціннішим з усіх досі доступних лікувальних природних матеріялів. Тому і поступають дослідження над можливістю її вживання для лікування боляка і пістряка у проводах травлення.

Порівнюючи великі кошти ліків, а до цього і опіку лікарів, люди починають думати, як би то себе лікувати „танім коштом". І саме це підхопив світ комерції. Щораз легше і більше можна купити алое вера у горщику, який приготовляють розсадники (Nurseries) і заохочують тримати вдома, де часто може придатися як перша поміч, у кухні при печенні чи пораненні гострим предметом, чи, скажімо, у городі дістати отрую дотиком т. зв. пойзон айві чи при укусі злющої комахи.

Важлива заввага!.. Досвід уживання ліків підтверджує, що людина повинна діяти обережно. Безперечно, важливою є доброзичлива думка приятелів чи знайомих, чи навіть реклями продуцентів, однак для певности добре послухати „іншої опінії" — свого довіреного лікаря!

А чи ви завважили, що коли доводиться у крамниці вибирати косметичні речі, звертає на себе увагу опакування з великим написом „Алое". А коли цього нема, то простудіювавши список середників виробу, можна знайти теж алое, як одну зі складових частин продукту... Підприємці полегшують тим людям, які не бажають піклуватися рослинами вдома, заспокоювати свою потребу ориґінальним екстрактом... І знову зустрічаємось тут з комерційною політикою опанування ринку: де є попит там завжди знайдуться ті, що готові — заради зиску — продажем заспокоїти потреби покупців та у якнайбільш доступний спосіб їх задоволити.

А коли мова про комерцію, то пригадаймо собі, коли ще перед Другою світовою війною сталося „економічне чудо" в Галичині. Там же наші купці і промисловці включно з кооперацією творили власні варстати праці, власний продукт і здобували власних покупців у тяжкому змагу з чужинецькою конкуренцією. Зродилося тоді багато українських продукцій-

(Закінчення на стор. 3)

Василь Маркусь

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

II

Сьомий том ЕУ-Д в силу зрозумілих причин не може бути цілком подібний до інших томів, де сума знань про різні реґіональні українські діяспори доволі велика, а джерел до цього є вдосталь. Тут можна зредаґувати і укласти досить типовий енциклопедичний довідник, бо існує в сучасному та в історичній перспективі повноцінна українська мініспільнота, відомі її лідери, виникло багате культурне, релігійне й громадське життя з його великою мережею установ й організацій, та про це існує багатюща інформація, речеві зібрані докази, архіви, навіть музеї. Все це можна представити у формі окремих статтей і заміток, т. зв. гасел.

Не так мається справа з східньою діяспорою; її розвиток не був нормальним, а властиво різні прояви її життя були придушені чи прямо проскрибовані. Тут немає сотень і тисяч діячів, організацій, інституцій, заходів. Але відомі і можна призбирати інформації та дані про осередки і місця проживання українських людей — від типово українських селищ колоністів XIX стол., до великих міст, країв і республік (нині держав та про життя в них навіть неорганізованих, але в певних періодах вже й організованих, українських скупчень-громад та провізорних у них українських дій і починів.

Все таки й деяких діячів (біографії і організації та пресові органи, головно в періоді національного відродження та обмеженої українізації можна буде зафіксувати. Та найважливіше — теми і питання життя-буття нашого етносу потрібно схопити в таких статтях-гаслах, як концтабори (деякі відомі спеціяльно потрактувати), про людей і місця заслання, процес еміґрації й міґрації, асиміляцію, побут, фолкльор, мовну специфіку, спілкування з Україною, міжетнічні взаємини, соціяльну структуру, економічні відносини тощо, а зокрема національну політику панівних режимів супроти вирваних співвітчизників з батьківщини. Отже, є місце на сьомий том в серії ЕУ-Д і про це вже дискутувалося серед зацікавлених людей та установ. Такими є відділ вивчення діяспори Інституту соціології АНУ та Товариство „Україна", а зокрема Світовий Координаційний Комітет Української Діяспори. Ці чинники схвально прийняли ідею редаґування окремого тому ЕУ-Д, присвяченого східній діяспорі.

Другий момент, який вносить новизну до нашого проєкту, це залучення до вивчення діяспори учених, журналістів та просто дослідників-аматорів в Україні і на території колишнього Союзу. В минулому таких людей не було або було мало, бо лиш одиниці були відставлені працювати над західньою діяспорою, і то тільки з метою її „викривати" та представляти неґативно. Східня ж діяспора була великою мірою забороненою зоною для дослідження й публікування серйозних праць про неї.

Вислідом цих нових заінтересувань та настанови є вже поява останнім часом кількох друкованих матеріялів і довідників в Україні, зокрема про східню, але також про західню діяспору, написаних у новому дусі. А вже більш перспективною дією є заініціювання Інститутом соціології АНУ та Редакцією ЕУ-Д покищо неперіодичного журналу „Українська Діаспора", який виповнює дотеперішню прогалину дослідження обидвох діяспор, стимулює інтерес до них та певною мірою розроблює концепцію не лише дослідів, але і практичної політики України щодо діяспори і, навпаки, діяспорних громад щодо України.

В Україні сьогодні виникла група людей, а вона постійно збільшується, що зацікавлені проблемами діяспори. На цю тему вже пишуться й кандидатські та докторські дисертації. Очевидно, що є й коньюнктурні зацікавлення, які мабуть не вистоять проби часу та не видержать тесту науковости, бо вони в декого випливають з утилітарних мотивів, мовляв, є нагода поїхати „досліджувати" західню діяспору. Такі праці й люди скорше чи пізніше відпадуть. Крім АНУ й Інституту соціології в Києві, при деяких університетах виникли місцеві ініціятиви та в них беруть участь надійні дослідники. Прийшла пора на координацію цієї діяльности та випрацювання комплексного пляну на довшу і коротшу мету. Тому мабуть було добре, що МАУ поклнкала у своєму керівництві окремого члена для дослідження діяспори. Згодом це могла б бути окрема координаційна комісія.

Яке практичне значення це може дати для дальшої долі Енциклопедії Української Діяспори? Гадаємо, що це творить нові завдання і виклик для нашої ЕУ-Д! Ми вже сказали, що постає дуже поважна потреба видання сьомого тому ЕУ-Д про східню діяспору. Поряд з тим виникає можливість, а з боку редакції ЕУ-Д це є вимогою дня, включити співробітників, теперішніх і перспективних фахівців діяспорознавців з України до нашої праці. Не скриваю, як головний редактор, що це є в інтересі самої редакції, бо вона крайньо потребує нових людей, доплиknown свіжої крови, що з одного боку, мають наукову підготову, а з другого, здатні засвоїти підхід і методику не настільки українських дослідників на Заході (але і їх!), як західню методологію на стиль праці. Такі люди є, в цьому я переконався, треба тільки мати відвагу взятися відповідально за нові проєкти і бути готовим працювати по-новому з ініціятивністю й ефективністю, а не лише бюрократично за старими зразками. Але такої відваги потрібно і з боку західніх спонзорів та редакційного ядра.

Від півроку у вужчому колі обговорювався плян реорганізації праці редакції ЕУ-Д на нових основах. Енциклопедія має стати спільним проєктом АН України, точніше Інституту соціології та НТШ (в цьому випадку НТШ в Америці, як головного фінансового спонзора). Вона продовжуватиме свою працю в Америці, але постає ще бюро ЕУ-Д в Києві з групою постійних працівників на місці. Саме відділ дослідження діяспори Інституту соціології мав би становити ядро працівників, хоча вони могли б бути притягнені до співпраці також з інших наукових закладів та міст України.

Основний поділ праці мав би відбутися по такій лінії, що Київ концентрується на сьомому томі та більше займатиметься центрально-східньо-европейським і західньо-европейськими томами, хоча все це здійснюється під контролею головного редактора, де б він не був. Так само окремі співробітники в Україні можуть отримувати завдання опрацювати матеріяли й для інших томів та навпаки. Це залежатиме від кваліфікації співробітників та місця наявности джерел. Не виключені короткоречинцеві наукові відрядження, але це буде практикуватися лише винятково, зважаючи на високі кошти таких відряджень. За ці гроші на місці можна мати кілька людей до праці.

Щодо коштів, то намічене домовлення з Інститутом соціології, що обидві сторони співвидавців цього проєкту

(Закінчення на стор. 3)

Хроніка УРКО в Норт Порті

Хоч в час літа багато наших сеньйорів — членів Українського Релігійного і Культурного Осередку виїздять з Норт Порту на Фльориді і їдуть на північ, щоб відвідати своїх дітей та внуків, або провести літні дні в горах, на Союзівці, „Верховині" чи „Ольжичівці", то все таки ті, що залишаються тут, в дещо „підігрітому" фльоридському кліматі, продовжують далі хосенну організовану активність.

• Першою літньою імпрезою було Свято Батька 20-го червня. Відкрила його містоголова Павлина Різник, привітавши присутніх тут батьків, а тоді передала ведення програми д-ру Евгенові Стецьківу, який вміло своїми дотепами розвеселював присутніх. Співачка Люся Арвін приємним голосом та жартівливими пісеньками оздобила програму імпрези, за що зібрані гості виявили їй оплесками багато вдячности.

• Старанням Мирона Кузьми і Богдана Ващинського 8-го липня відбулася цікава дружня зустріч в Осередку з амбасадором України до ООН, дост. В. Батюком, який виголосив змістовну доповідь. Завдяки старанням нашого референта зовнішніх зв'язків Йосипа Іваніва, амбасадор В. Батюк зустрівся з англомовною пресою Сарасоти і дав інтерв'ю на телевізійній програмі Вечірніх новин.

• На запрошення члена нашої Управи і голови Комітету Допомоги Україні інж. Б. Ващинського, в початках серпня до нашого УРК Осередку загостили моряки з вітрильника „Одеса", що причалив до недалекого порту в Темпі, щоб зремонтувати свій вітрильник, а тоді взяти участь в міжнародних змаганнях. Вже 15-го серпня наші громадяни виїхали організовано до *Темпи, де відбулися врочисті* святкування: посвячення священиками наших обох віровизнань вітрильника, а тоді головний предсідник УНСоюзу пані Уляна Дячук охрестила ще його за моряцькою традицією пляшкою шампанського, виголосивши при тім гарну, патріотичну промову. В цій цікавій церемонії брала участь також впливова в цім терені посадниця Темпи, як і багато визначних американців. Від УРК Осередку вручено морякам на кошти ремонту вітрильника 2,500 дол., а від Комітету Допомоги Україні — 500 дол.

• Соборно відсвяткувала місцева українська громада 24-го серпня другу річницю української державности й незалежности. З цієї нагоди в українській католицькій церкві св. Марії відправлено *соборний Молебень* в намірені українського народу і його держави, а тоді відбулась академія, яку відкрила вступним словом Софія Барусевич. Участь у святі брали: Галина Король, Олена Качала, Іван Тащук, Зенон Салій і проповідник з баптиської церкви В. Савчук.

• Жваву діяльність проявив референт зовнішніх зв'язків УРКОсередку Йосип Іванів (*члени цієї* референтури Анастазія Вокер і П. Підгородецький), зібравши багато підписів, листів та інших заходів до президента ЗСА Клінтона, сенаторів та конґресменів у Вашінґтоні, щоб вони більше цікавилися справами України, а не лише Росії, як і щоб допомогли Україні в її змагу до побудови демократичного суспільства і незалежної ринкової економіки. Відгук з Вашінґтону був позитивний на всіх рівнях.

• В час літа багато наших членів відвідали також Україну: одні їздили навчати земляків англійської мови (Іван Тащук і Василь Мацьків); інші були в Україні у справах літературно-видавничих (Ганна Черінь і її чоловік Степан Паньків), а ще інші скерувалися туди по лінії професійного заінтересування (Богдан Ващинський, Евген Стецьків), але більшість їздили просто з метою зустріти родину, відвідавши рідні сторони.

Все це привело до майже кожнотижневих доповідей про Україну, відеофільмів тощо, які виголошуються і висвітлюються в Осередку. *Доповідали:* Іван Тащук, Василь Мацьків, Степан Паньків, Евген Стецьків, а також гість з Конектикат лікар-психіятр д-р Юрій Савицький. Всі вони висвітлювали цікаві фільми, пов'язані з різною тематикою в Україні.

• Засіданням управи Осередку, яке відбулося 13-го жовтня в повному складі під головуванням Романа Шраменка, започатковано *новий сезон цього великого* й активного Осередку. Намічено на найближчі місяці плян праці, який знову вимагатиме від нас усіх тут багато зусиль і активности.

• 30-го жовтня, в навечір'я популярного американського свята „Геловін", відбувся в Осередку Баль-маскарад. Був це експериментальний вечір, бо зорганізовано його тут перший раз, але можна із всією сатисфакцією *ствердити, що* був він преуспішний, веселий і приємний. Треба сказати, що наші пенсіонери з вишуканим смаком та оригінальністю зуміли себе прибрати у всілякого роду костюми, що викликали веселе захоплення, яке годі описати. Найбільш оригінально зарепрезентувала себе одна союзянка, яка з не абиякою фантазією представляла собою 100-ліття газети „Свобода".

• *Листопадовий Зрив* у 1918 році у Львові відзначено в неділю 31-го жовтня, по Службі Божій в залі Осередку. Голова Управи Роман Шраменко започаткував свято відповідним словом, нав'язавши його до історичних подій 1918 року у Львові. Далі висвітлено фільм „Зустріч ген. полк. Константина Морозова із Львів'янами у Львові в травні ц. р. Це був чудовий фільм і мудрий Генерал! Але чому він не є більше міністром оборони України? — запитували себе численно зібрані на цій імпрезі наші люди?

• 10-го листопада відбувся цікавий вечір: Степан Паньків висвітлив фільм його власної продукції з Києва, де в приміщенні Спілки Письменників України приймали в члени цієї престижевої і заслуженої української інституції його дружину, поетесу Ганну Черінь.

В цей вечір письменниця Г. Черінь обдарувала нас новою книжкою „Люстро мого життя", що щойно появилася у київському видавництві. Від Осередку вітав Ганну Черінь голова Роман Шраменко і побажав їй дальших творчих успіхів на широкому полі української літератури, де вона активно та цінно бере участь вже довгі роки. Ганна Черінь є культурно-освітньою референткою управи Українського Релігійного і Культурного Осередку.

• • •

Управа УРК Осередку щиро запрошує гостей з усієї Америки й Канади до Норт Порту, де українська дружність, тепло і сонце Фльориди чекають на всіх.

Лідія Белендюк

РАДА БЕЗПЕКИ ООН продовжила мандат на мироносну операцію міжнародної спільноти в Сомалії до 31-го травня 1994 року. Рада безпеки звернулася до генерального секретаря ООН Бутроса Бутроса-Ґалі з просьбою підготувати до 15-го січня наступного року спеціяльний звіт про те, чи досягнув сомалійський народ якогось прогресу в національному замиренні при допомозі Організації Об'єднаних Націй.

У Джерзі Ситі відзначено 75-ліття УНДому

У неділю, 17-го жовтня, о год. 3-ій по полудні в приміщені УНДому в Джерзі Ситі, Н. Дж., заходом покликаного комітету, врочисто відсвятковано 75-ліття заснования цієї установи.

Святкування складалося з двох частин. О год. 12.30 після відслуження Божественної Літургії в церкві святих Петра і Павла відправлено Панахиду за спокій померлих членів УНДому. Під час відправи управа УНДому тримала в руках засвічені свічки.

Біля 3-ої год. до УНДому почали збиратися члени і запрошені гості, щоб доповнити святочну програму. Учасників святкування, членів та запрошених гостей прийшло біля 150. Вони зайняли місця за святочно накритими столами, кожному призначено пропам'ятну книжку. До почесного стола запрошено представників організацій, в тому числі заступника посадника міста *Д. Солука.*

Святкування відбулося радісно, величаво, а в серцях усіх членів ожили переживання із спогадів перших днів, а далі літ існування УНДому.

Офіційну частину відкрив голова В. Білик, який виголосив святкове слово. В кількох словах привітавши громаду, він попросив встати і хвилиною мовчанки вшанували пам'ять помер*лих членів УНДому. Відтак* попросив О. Благітку проводити програмою. О. Благітка, головний касир УНСоюзу, представив гостей за почесним столом.

Оркестра „Фата морґана", яка забавляла учасників свята заграла американський, а опісля український національні гимни. Молитву провів місцевий парох отець протоієрей Р. Мірчук та благословив їжу, бажаючи усім „смачного".

Потім почалися доповіді та побажання представників організацій. Цікаву доповідь про перебіг часу і праці впродовж 75-ти років існування УНДому англійською мовою виголосив заступник голови З. Галькович. Далі слідували доповіді інших доповідачів. Промову українською мовою виголосив Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу. Вміжчасі *подано смачний обід, який* приготовано під керівництвом М. Фюрей. У мистецькій частині програми виступала оркестра „Фата морґана". Останною точкою програми, було вручення нагород. Нагороджено чотири особи, а саме: С. Максимчука, І. Шевчука, М. Фюрей і О. Благітку. Голови обох корпорацій В. Білик і С. Чуйко зайняли місце коло трибуни і кожному *зокрема вручали похвальну* грамоту-нагороду. Серед членства УНДому української діяспори є велика кількість людей доброго серця і волі, які, коли заходить потреба, радо відгукуються допомогою у різних формах. Крім нагороджених, є багато інших, які вже у похилому віці вклали, і по спроможності вкладають багато праці для успішних осягнень Українського На*родного Дому.*

І так, з великим надхненням закінчено свято відспіванням молитви. Всі задоволені, радісні, бажаючи один одному здоров'я та дочекати наступних п'яти літ, щоб відсвяткувати 80-ліття, учасники почали розходитись.

Ів. Пилипчак

ОСКІЛЬКИ МІЖ ЗСА І КАНАДОЮ від 1989 року діє двосторонній договір про вільну торгівлю, головна увага у зв'язку з договором НАФТА була прикована до Мехіко. Саме Мехіко повинно було багато виграти від затвердження Конґресом ЗСА цього договору, підписаного восени минулого року. Всіх цікавила реакція Мехіко на голосування у Конґресі. В середу, 17-го листопада, до останньої хвилини на мехіканській біржі тривали спекуляції і курс цінних паперів упав в середньому на 10 пунктів, бо багато інвеститорів, не вірячи у позитивне вирішення справи з НАФТА, намагалися продати свої цінні папери.

Алое...

(Закінчення зі стор. 2)

них фірм, переважно споживчого характеру, бо так диктувала покупна спроможність населення. А щоб здобути різнонаціональний ринок, назви фірм були такі, що не зраджували, хто є власником!.. У Львові при вулиці Генінґа 16 була українська хемічно-косметична фабрика, яка виробляла пасту і порошок до зубів, креми, пудри, шампуні до волосся, театральні шмінки тощо. Назва цієї фірми була якраз „Алое". З перспективи довгого часу, що минув, тяжко нині перевірити тут, у діяспорі, чи вживано до виробу оригінальне алое, чи, може, вибрано тільки назву з приводу її загальновідомих корисних косметичних прикмет... Тепер продуктів фірми „Алое" не маємо, зате недавно один львівський вокально-інструментальний ансабль під час гостини у ЗСА пригадав „шляґер". Він же, крім комерційного забарвлення змісту був загальновідомий у Галичині. А співався так:

Хоч криза в нас
І важко в світі жити,
Клопіт шкодить цері і
красі,
Щоб себе якось
відмолоднити—
Алое вживаймо всі.
Алое — найліпша
паста,
Алое — найкращий
крем,
Алое на зуби, алое на
губи,
Алое усі берем!

Енциклопедія української діяспори

(Закінчення зі стор. 2)

вносять свій відповідний вклад. Працівники в Україні здійснюватимуть редакційну працю як виконування їх проєктів з рамени інституту, за що вони отримують зарплату від АН-У, ЕУ-Д чи НТШ, як західній партнер, покриває кошти оперування редакції в Києві та додаткові гонорарі для стимулювання праці місцевих дослідників. В дальшому покриває також кошти друку готових до друку томів. Інститут, чи властиво Академія Наук мала б дати мінімальне приміщення для редакції, його випосажує потрібною технікою редакція в ЗСА. Передбачається створення підручної довідникової бібліотеки в Києві, але назагал київські працівники будуть користуватися всіми наявними в Україні джерелами, в тому й архівного порядку, з яких багато донедавна не були доступними дослідникам.

Ці умови зчасом зміняться при можливості більшого вкладу АН У в це спільне підприємство. Намічається, що в майбутньому і відповідальність та керівництво справою ЕУ-Д може поступово переходити на Україну, хоча в дослідженнях західньої діяспори уже із природи речі мали б і далі бути заанґажованими люди й установи на Заході. Ми говоримо тут загально, що зчасом пункт тяжіння може перенестися на Україну. Бажано додати ще одне уточнення до цього проєкту. Його не слід трактувати, що діяспора відкриває ще одну можливість заробітку для вітчизняних наукових працівників. НТШ і редакція ЕУ-Д такої можливости не мають. Хто бажав би тільки заробити валюту, в цьому проєкті не доробиться, і краще йому чи їй шукати інших шансів. Ми справді виходимо з ідеї, що не маємо можливости й не збираємося використовувати силу в Україні. Це можуть робити або й роблять інші установи. Ми, натомість, хочемо робити спільну справу, для якої насамперед потрібні фахівці і джерела, які в Україні є. У цих ненормальних умовах ненаявности потрібних засобів, ЕУ-Д може щось дати для подолання початкових труднощів, може, так би мовити, навіть вкласти невеликий основний капітал в урухомлення проєкту, але не може його фінансувати сама. Віримо, що з часом АН У чи наші замовці в Україні самі зможуть фінансувати таке потрібне і науково та політично корисне спільне підприємство.

Але бачимо головну ціль цього проєкту в тому, що він практично нав'яже співпрацю між діяспорними і вітчизняними ученими, що виробиться спільна концепція, що є більше, як тільки діялог між дослідниками материка і західньої діяспори, що нарешті станемо розцінювати феномен закордонного українства за однаковими критеріями, що будемо говорити про цей важливий предмет однією мовою.

ПОДЯКА

В другу невимовно болючу річницю смерти нашого найдорожчого МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

Петра Ганса Бауера

хочу висловити нашу велику вдячність родині, приятелям і знайомим за вислови співчуття та за моральну і матеріяльну поміч.

Щиро дякуємо Їх Ексцеленції Єпископові Василеві Постинові і Їх Ексцел. Михайлові Кучм'якові за відправу Служби Божої і за слова потіхи.

***Пароховi церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.* Михайлові Вівчареві за похоронні відправи.**

Монс. Michael Kelly, Fr E. Bradley **і Франкові Шадяку за асисту при Службі Божій.**

Отцеві Богданові Луківу за відправу Служби Божої і за чудовий лист потіхи, який був відчитаний парохом церкви св. Івана під час похорону, також сестрі Марії Розмаринович, ЧСВВ за квіти; о. Василеві Штеленю, пароховi церкви св. Володимира у Ґлен Спей, Н. Й. за відправу на цвинтарі св. Духа.

Дорогим Оксані Тритяк і Марійці Гельбіґ, які занялися приготуванням тризни.

Щира подяка Вірі Андрейчик і Марійці Гельбіґ за зворушливі прощальні слова під час тризни.

Щиро дякуємо родині, приятелям і знайомим, які зложили свої датки на освіту моїх дітей:

Р. і В. Андрейчик, І. Андрейчик, С. і О. Боб'як, Х. і М. Баранецькі, Х. Боднар, Л. і І. Бугай, Х. і Л. Bonacorsa, T. Balldassare, **С. і Е. Бренич, Б. і Б. Витвицькі, В. і О. Витвицькі, Л. Вільсон, О. Вельгаш, Р. і Ґ. Вислоцькі, Т. Віна, К. і І. Галій, М. і О. Гельбіґ, Х. і Р. Гентиш, Е. і Л. Грабарчук, Е. Грабарчук (мпл.), Т. Ґамбаль, О. Ґелемей, І. і Б. Качор, І. і Х. Клюфас, О. і Р. Кобрин, У. і Б. Кобзар, Л. і Б. Качмар, І. і М. Коремба, М. і А. Козюта, О. і О. Колодій, Х. і Ю. Крижанівські, З. Кибальчич, Н., О. і П. Козира, О. і Р. Купчинські, Я. Кіндрачук, О. і І. Луків, Ю. Ляшкевич, А. і Ю. Мицак, І. і В. Мацко, Е. і Г. Мандзій, Р. і О. Миськів, В. і Б. Новаківські, Т. і А. Осадци, І. і Н. Олесницькі, Б. і Ю. Полянські, А. і Ю. Полянські, Р. Пиндус, Пластоприят, К. і І. Раковські, Г. Радіховська, Н. Рибак, Я. і О. Ставничі, В. і М. Смородські, І. і А. Сірко,** Spanis Club, Club Suzie Q, C. Suarez, **С. Семанишин, Я. Стасюк, І. і О. Раковські, М. і Б. Татуньчак, О. і Ю. Тритяк, О. Тритяк, М. і І. Федорів, О. і Ю. Федорук,** Jean E. Ford, **М. і Р. Циган, І. і О. Юрчук,** Ukrainian Professional and Business Persons of N.Y. and N.J.

На СЛУЖБИ БОЖІ: О. і О. Колодій, О. Ґелемей, The Seton Hall Fathers Club, Sisters of St. Basil, M. Keller, St. John Fathers Club, H. Duda, Rev. Edmund Bradley, **А. і К. Шуль, Ю. Попович, І. і А. Сірко, М. Наконечна, М. Кашуба,** A. Rock, D. Keough, L. Schmaus.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку рідні, приятелям і знайомим за присутність на похоронних відправах.
Хай Господь винагородить вас усіх своїми ласками.

Дружина — ОКСАНА
Сини — ОРЕСТ І РОМАН

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

Анастазії з Кіріченків Забігайло

зложили на ФОНД ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

Володимир і д-р Ірена Мойсеєнки	$50
д-р Леонід і Оксана Мостовичі	50
Ілько й Ольга Цибрівські	50
Ольга Дробницька	25
Інж. Богдан і Марта Гурки	20
Андрея Ґураль, правнучка	1

У ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ мого найдорожчого і невіджалуваного МУЖА

св. п.

Михайла Шафранюка

30-го листопада 1993 року будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в УКЦеркві св. Димитрія в Торонто, Канада, о год. 9:15 ранком і
в УКЦеркві св. Миколая в Торонто, Канада, о год. 5:30 по пол.

Про молитви за душу покійного просить дружина ЯРОСЛАВА з родиною

Для вшанування пам'яті покійного відбудеться

СВЯТКОВИЙ ВЕЧІР

в залі КУНФ, вул Блюр захід, ч. 2118-А, початок о год. 7-ій веч.
УСІХ ЩИРО ЗАПРОШУЄМО!

У ШОСТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І ПРАДІДУСЯ

св. п. декана

о. Йосифа Адріяна Лукашевича

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в четвер, 25-го листопада 1993 р.
в Пен-Ен, Н. Й. в церкві св. Михаїла;
в Ютиці, Н. Й., в церкві св. Володимира Вел.,
в Люрді, Франція, в церкві Пренепорочної Діви Марії.

Залишені в смутку:

дружина — НАТАЛІЯ
дочки —
ЗВЕНИСЛАВА з мужем ПАВЛОМ
ОКСАНА з мужем ЛАВРОМ
внуки —
ХРИСТЯ з мужем ЯРЕМОЮ і донею ЛАРИСОЮ
АДРІЯННА з мужем АНДРІЄМ
БОРИС ПОЛОН

Просимо згадати о. Йосифа у своїх молитвах.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що в середу, 17-го листопада 1993 року, несподівано відійшов у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ОРЕСТ ГРАБИК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 19-го листопада 1993 року в похоронному заведенні Насевича у Філядельфії, Па.

У глибокому смутку залишилися:
ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

Суспільна Служба Комбатантів у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою з громадянством, комбатантами та побратимами, що в суботу, 20-го листопада 1993 р., несподівано відійшов у вічність, наш побратим, колишній старшина 1-ої Української Дивізії УНА

сл. п. інж.

Михайло Ліщинський

довголітній член Управи Суспільної Служби Комбатантів та активний громадський діяч.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 26-го листопада 1993 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича при Френклін вул.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 27-го листопада о год. 10-ій ранку в церкві св. Миколая при Бравн вул., опісля на цвинтар Пресвятої Діви Марії на Факс Чейсі, Па.

Всій родині висловлюємо глибоке співчуття.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА КОМБАТАНТІВ

У ВИСЛІДІ ОСІННІХ ЗЛИВ багато вулиць в передмістях Атен, грецької столиці, є затоплені. Вода залляла не лише підвальні приміщення, але й перші поверхи сотень будинків. Рідкісна в Греції повінь сталася після такої ж рідкісної засухи: у жовтні в країні не впало ні краплі дощу.

В Україні

КИЇВ. — Газета „Молодь України" відзначає, що економічний союз, із створенням якого так поспішає Росія, передбачає ліквідацію в Україні багатьох економічних регуляторів і скерування української економіки в російському напрямі. Фактично пропонується лікідувати систему захисту економічних інтересів України. Участь України в економічному союзі неодмінно породить відосередні процеси і зупинить консолідацію української економіки, пишуть редактори газети. Через економічний союз Росія запустить нову систему механізмів експлуатації України. В рамках союзу з'явиться правна система і мережа наддержавних установ, які закріплять уже існуючі шляхи експлуатації української економіки. Буде створено кодекс внутрісоюзної поведінки, який безперечно захищатиме інтереси Росії.

ХАРКІВ. — З нагоди 75-річчя Академії Наук України відбулося засідання ради Північносхідного наукового центру АН України. Відзначалися досягнення відомих далеко за межами України наукових шкіл Харкова у дослідженнях атомного ядра, фізики плазми і створення систем управління космічними польотами. Однак зауважено, що рівень науково-технічного потенціялу знизився, виробнича ляборaторна база застаріла і наука потребує державної підтримки.

ЛЬВІВ. — Галицька громадська організація „Українська молодь — Христові!" започаткувала співпрацю з австрійським „Католицьким чоловічим рухом". Чотири львівських фармери відвідали Австрію, де ознайомилися з працею австрійських колеґ, а делеґація партнерів гостила в Україні. Домовлено, що наступного року до Австрії поїдуть 40 фармерів. У перспективі запляновано навчання українських педагогів-аграрників, щоб згодом відкрити на Львівщині сучасний сільськогосподарський коледж.

МУКАЧІВ.— Головою мукачівського національного культурного товариства „Романі-яґ" („Циганська ватра") обрано українця, депутата Мукачівської Міської Ради Івана Шекету. Він одружений з циганкою і мешкає у таборі.

ОДЕСА. — На конференції НАТО з питань взаємодії людини і комп'ютера з доповіддю „Загальні принципи організації людино-машинного діялогу" виступив молодий науковець, викладач Одеського державного університету Олег Пилипенко. На його думку, наука підійшла до створення комп'ютерних навчальних систем, які можуть конкурувати з викладачем.

КРИВИЙ РІГ. — Тут 7-го листопада відбулося віче комуністів з участю близько 200 осіб. Вони закликали поширювати комуністичну партію і сприяти відновленню СССР.

ЦИМИ ДНЯМИ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Великобританії Джан Мейджор з урядовою делеґацією приїде до Бонну, щоб обговорити з німецькими керівниками майбутнє Північно-Атлантичного оборонного союзу (НАТО). Між іншим, осібною темою розмови буде питання про те, чи може, і при яких саме умовах, стати членом НАТО Росія.

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ ООН, ґрунтуючись на багатьох документальних свідченнях, прийшла до висновку, що в Єгипті все ще практикують тортури над в'язнями. Єгипетський уряд, під тиском міжнародних правних чинників, вже не раз обіцяв припинити фізичні знущання в тюрмах, яке набуло особоливого поширення після вбивства президента Анвара Садата в 1981 році, однак насправді все залишається по-старому.

Католики...

(Закінчення зі стор. 2)

Папа Іван Павло II розмовляє з Владикою Василем Лостеном.

му розумінні даної проблеми чи труднощів.

Наші успіхи на шляху повного визнання довгобажаного патріярхату дуже важливі. Недавно видруковано Збірник Законів Східніх Церков. Цей комплект законів подає нам стійке канонічне розуміння патріярхату і повний опис патріярхальної структури. Нам не потрібно вичікувати, ми стараємось досягнути цю структуру вже тепер. В Україні різні відділи (знані в канонічній термінології як „дикастерії") майбутнього патріярхату починають діяти, окремо від канцелярій Львівської Архиепархії. Ми мусимо зрозуміти, що в справжньому патріярхаті, де патріярх носить титул важливої епархії, він саму епархію передає під провід адміністратора (який все єпископом), щоб патріярх міг всю свою увагу присвятити справам всієї Помісної Церкви sui iuris. Тому Святіший Отець має кардинала-вікарія, який управляє Римською Архиепархією, однак сама Архиепархія має канцелярію, окрему від патріяршої курії. Поступово наша Церква доходить до того самого.

Цілком розумію і оцінюю потребу примирення між Українською Греко-Католицькою Церквою і Українськими Православними Церквами. Ми хочемо піти ще далі. Не досить тільки трактувати один одного з чемністю і дружбою. Нам потрібно намагатися активно відбудовувати повну єдність наших предківських Київських Церков, бути „православними у вірі, а католиками в любові", як вчить нас Папа Іван Павло II, щоб жити у повній, безсумнівній злуці з Церквою в Римі, Церкві, яка „керує в любові", а також із Екуменічним Патріярхом Константинополя, нашою історичною матір'ю.

З Божою ласкою ми довершимо цього діла, цієї великої мети, яку заповів нам Митрополит Андрей Шептицький. У тому процесі нема нікого, хто був би покривдженим; нема „другорядних" католиків; нікому нічого не відібрано — всі ми будемо переможцями у Воскреслому Господі, Ісусові Христові.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ і Етіопія підписали угоду про економічне і технічне співробітництво, поклавши край 17-річній перерві у двосторонніх стосунках в цій ділянці. Документ підписали міністер зовнішньоекономічних зв'язків Етіопії Абдул Меджід Гуссейн і амбасадор З'єднаних Стейтів в Адіс-Абабі Марк Бас. ЗСА, позитивно оцінюючи зусилля перехідного етіопського уряду у справі господарської відбудови, мають намір надати допомогу цій африканській країні у здійсненні важливих проєктів розвитку її національної економіки.

В СУБОТУ, 20-ГО ЛИСТОПАДА, Сенат прийняв другу редакцію „законопроєкту Брейді" про обмеження торгівлі вогнепальною зброєю. Вирішено встановити вичікувальлний період на придбання зброї продовж п'яти днів від моменту подання прохання. „Биль Брейді" діятиме чотири роки. Якщо він виявиться досить ефективним, секретар юстиції надалі матиме право продовжити його чинність. Автором цього законопроєкту є Джеймс Брейді, колишній пресовий секретар Роналда Реґена. Під час атентату на президента Д. Брейді затулив його собою, був тяжко поранений і відтоді є частинно паралізований.

Відбудеться...

(Закінчення зі стор. 1)

слави, та її муж Шурен Баґратуні, також челіст. Виступить також відомий у нашій громаді вокальний ансамбль „Промінь" під диригентурою Богданни Волянської. „Промінь", до речі, святкує своє 20-річчя цього року.

Із організаторками цієї імпрези прийшов до редакції „Свободи" молодий громадський і пластовий активіст інж. Нестор Голинський, віцепрезидент на східне побережжя великої мережі комп'ютерської фірми п. н. „ЛАН", який погодився вести програму полуденка.

Все це разом обіцяє, що святочний полуденок буде вдалою імпрезою УМ, який має за собою вже цілий ряд подібних товариських зустрічей для зібрання фондів на Музей, цю культурну українську твердиню в Ню Йорку, яка вимагає особливої уваги та поставлення її на високому рівні. Зокрема тепер ціль, яку поставили собі ентузіясти УМ, вкінці перебудувати УМ у пристойній, гідній інших музеїв формі, знаходить широкий відгук серед нашої громади, і всі надіються, що завершиться успішно 5-го грудня.

Тому організатори сподіваються численної участи у цьому святочному зібранні. Вступ на полуденок є 100 дол. від особи, а столи розміщені по 10 осіб. Квитки можна замовляти до 26-го листопада, телефонуючи на число (212) 228—0110 або висилаючи замовлення факсом (212) 228—1947. Початок полуденка о год. 1-ій по полудні; попередить його зустріч при коктейлі.

Створено...

(Закінчення зі стор. 1)

го спортового руху, в тому числі і олімпійського; пошук спонзорів і фондів; влаштування спортовців, що беруть участь у міжнародних змаганнях; проведення наукових конференцій, навчання молоді у вищих учбових закладах, обмін спеціялістами; маркетінгова діяльність; інформаційна праця.

Першим офіційним завданням комісії є зорганізувати всебічну допомогу для участи України в зимових Олімпійських Іграх у Ліллеґаммері, Норвегія, у 1994 році. Досі створено реґіональні комітети у Чикаго, Філядельфії, Ню Йорку, Клівленді, Дітройті, Торонто і Едмонтоні.

На січень 1994 року запрошено міністра молоді і спорту та президента МОК В. Борзова, в асисті лавреата української дружини, відвідати українські громади Канади і ЗСА.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Останнє речення третьої вістки під рубрикою „В Америці" („Свобода" з 19-го листопада ц.р.) слід читати: „Гепатит Б — одна з форм небезпечного інфекційного захворювання печінки". — Ред.